

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 327-1906)

Originalt emne

Foreninger

Foreninger/Lærerforeninger

Skole- og Undervisningsvæsen

*Skole- og Undervisningsvæsen/Lærerpersonalets Lønningsforhold, Vikarforhold
m. v.*

Uddrag fra byrådsmødet den 15. november 1906 - side 7

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 327-1906)

Fra Aarhus Kommunelærerforening forelaa Andragende om, at Timelærerpersonalet her i Byen maa blive lønnet efter Reglerne for fast ansatte Lærere- og Lærerinder, saaledes at Begyndelseslønnen for Timelærere blev 1000 Kr. stigende efter 2 Aars Forløb til 1200 Kr., og for Lærerinder 800 Kr. stigende til 960 Kr.

Jakob Jensen oplyste, at da i Fremtiden kun en Tiendedel af Timerne maatte besørges af Timelærere, vilde det normale Antal af Timelærere i den nærmeste Fremtid blive ca. 12. Lønnen for disse foresloges forhøjet med 100 Kr., hvilket altsaa vilde betyde en Merudgift for Kommunen af ca. 1200 Kr. aarlig. Denne Udgift ansaa Udvalget ikke for uoverkommelig, og anbefalede derfor, at Lønnen for Timelærere og -Lærerinder forhøjedes til henholdsvis 1000 Kr. og 800 Kr., hvorimod Udvalget ikke kunde anbefale den foreslaaede Stigning efter 2 Aars Virksomhed.

Mikael Johansen ansaa det fra Timelærerne fremsatte Ønske om Lønforbedring for særdeles rimeligt og kunde godt slutte sig til Skoleudvalgets Erklæring. Han vilde gærne

benytte Lejligheden til at efterlyse et for nogen Tid siden af Overlærerne indgivet Andragende om Lønforbedring; det forekom ham, at det passende kunde have været behandlet sammen med det foreliggende Andragende.

Andragendet henvistes til den forestaaende Budgetbehandling.

14. Fra det i Mødet den 19. September d. A. nedsatte Udvalg angaaende Benyttelsen af det gamle Kaad- Thing- og Arresthus forelaa saalydende Indstilling:

"Der vil næppe, saaledes som man fra enkelte Sider har ment, være nogen Udsigt til, at det ny Ting- og Arresthus - særlig paa Grund af den midlertidige Lov af 1. April f. A. om nogle Ændringer i Straffelovgivningen - i en nogenlunde nær Fremtid, f. Eks. i den første halve Snes Aar, skulde vise sig at være af utilstrækkelig Størrelse, saaledes at det skulde blive nødvendigt at benytte Arresterne i det gamle Arresthus som Reserve. Det gamle Arresthus var kun indrettet til at rumme 26 Arrestanter, medens det ny kan rumme ca. 73, altsaa omtrent 3 Gange saa mange. En saadan Stigen af Arrestdagenses Antal, at der - i hvert Fald ud over ganske ekstraordinære og kortvarige Perioder - skulde blive Brug for mere Plads end den, der lindes i det ny Arresthus, kan næppe tænkes. De sagkyndige paa Fængselsvæsenets Omraade, til hvem man fra Udvalgets Side har henvendt sig med Forespørgsel desangaaende, have udtalt sig i Overensstemmelse hermed. Men selv om der virkelig viste sig en varig Pladsmangel i det ny Arresthus, vilde Driften af to Arresthuse med selvstændig Betjening sikkert i Længden vise sig forholdsvis saa dyr, at man vilde foretrække at foretage en Tilbygning til det ny Arresthus, hvad man ogsaa ved dettes Projektering har forudset Muligheden af. Dertil kommer ogsaa, at alene Vedligeholdelsen af det gamle Arresthus, særlig naar det en stor Del af Tiden kom til at staa tomt, vilde medføre saa betydelige Omkostninger, at den Fordel, man kunde have ved undertiden at benytte de derværende Arrestere, ikke vilde kunne svare dertil. Udvalget mener derfor at maatte foreslaa, at det gamle Arresthus nedlægges som saadant.

Under den Forudsætning, at Byraadet tiltræder dette Forslag og paa den anden Side ikke beslutter sig til at lade det gamle Arresthus ganske nedrive, hvorom nærmere nedenfor, ligger det nærmest at tænke sig Arresthuset for største Delen anvendt til Kontorer for Stads-

strækkelig Størrelse, saaledes at det skulde blive nødvendigt at benytte Arresterne i det gamle Arresthus som Reserve. Det gamle Arresthus var kun indrettet til at rumme 26 Arrestanter, medens det ny kan rumme ca. 73, altsaa omtrent 3 Gange saa mange. En

saadan Stigen af Arrestdagenes Antal, at der - i hvert Fald ud over ganske ekstraordinære og kortvarige Perioder - skulde blive Brug for mere Plads end den, der lindes i det ny Arresthus, kan næppe tænkes. De sagkyndige paa Fængselsvæsenets Omraade, til hvem man fra Udvalgets Side har henvendt sig med Forespørgsel desangaaende, have udtalt sig i Overensstemmelse hermed. Men selv om der virkelig viste sig en varig Pladsmangel i det ny Arresthus, vilde Driften af to Arresthuse med selvstændig Betjening sikkert i Længden vise sig forholdsvis saa dyr, at man vilde foretrække at foretage en Tilbygning til det ny Arresthus, hvad man ogsaa ved dettes Projektering har forudset Muligheden af. Dertil kommer ogsaa, at alene Vedligeholdelsen af det gamle Arresthus, særlig naar det en stor Del af Tiden kom til at staa tomt, vilde medføre saa betydelige Omkostninger, at den Fordel, man kunde have ved undertiden at benytte de derværende Arrestere, ikke vilde kunne svare dertil. Udvalget mener derfor at maatte foreslaa, at det gamle Arresthus nedlægges som saadant.

Under den Forudsætning, at Byraadet tiltræder dette Forslag og paa den anden Side ikke beslutter sig til at lade det gamle Arresthus ganske nedrive, hvorom nærmere nedenfor, ligger det nærmest at tænke sig Arresthuset for største Delen anvendt til Kontorer for Stadsingeniøren. Udvalget har da henvendt sig til Arkitekt Kühnell og har fra ham modtaget hosfølgende Planer og Overslag, hvorefter en Ombygning af Arresthuset med det nævnte Maal for Øje vilde medføre en Udgift af 15000 Kr. Som det vil ses, vilde der ved en saadan Ombygning tilvejebringes gode Kontorer for Stadsingeniøren, hvorhos der i Stueetagen vilde blive indrettet Detentionslokaler og en Bolig (omtrent af Størrelse som den tidligere Arrestforvarer- Bolig) for den Mand, som det vil være nødvendigt at have boende ved Raadhuset, for at føre Tilsyn dels med dette og dels med Detentionslokalerne.

Udvalget mener i det hele at kunne tiltræde disse Planer, idet man gaar ud fra, at der ikke i de første Aar vil blive Tale om Opførelsen af et nyt Raadhus, og idet man derhos skal henlede Opmærksomheden paa, at hvis man nedriver Arresthuset, vil det formentlig vise sig nødvendigt til Indretning af Detentionslokaler m. v. at opføre en mindre Sidebygning til Raadhuset. Dette vil sikkert være forbundet med omtrent samme Udgift som den ommeldte Ombygning af Arresthuset, og det uden at man derved afhjælper Mangelen af Kontorer for Stadsingeniøren. At leje saadanne Kontorer til ham i en privat Ejendom - i Skolen paa Vestergade er der nu jfr. hans hoslagte Skrivelse af 26. September d. A. ikke mere Plads til hans Kontorer - vilde vistnok medføre en Udgift af henimod 2000 Kr. aarlig

Saafrømt Byraadet er enig i Udvalgets foranførte Forslag, skal man henstille, at det tillige i Byraadet sættes under Forhandling, hvorvidt det vil være rigtig samtidig med Ombygningen

ingeniøren. Udvalget har da henvendt sig til Arkitekt Kühnell og har fra ham modtaget hosfølgende Planer og Overslag, hvorefter en Ombygning af Arresthuset med det nævnte Maal for Øje vilde medføre en Udgift af 15000 Kr. Som det vil ses, vilde der ved en saadan Ombygning tilvejebringes gode Kontorer for Stadsingeniøren, hvorhos der i Stueetagen vilde blive indrettet Detentionslokaler og en Bolig (omtrent af Størrelse som den tidligere Arrestforvarer- Bolig) for den Mand, som det vil være nødvendigt at have boende ved Raadhuset, for at føre Tilsyn dels med dette og dels med Detentionslokalerne.

Udvalget mener i det hele at kunne tiltræde disse Planer, idet man gaar ud fra, at der ikke i de første Aar vil blive Tale om Opførelsen af et nyt Raadhus, og idet man derhos skal henlede Opmærksomheden paa, at hvis man nedriver Arresthuset, vil det formentlig vise sig nødvendigt til Indretning af Detentionslokaler m. v. at opføre en mindre Sidebygning til Raadhuset. Dette vil sikkert være forbundet med omtrent samme Udgift som den ommeldte Ombygning af Arresthuset, og det uden at man derved afhjælper Mangelen af Kontorer for Stadsingeniøren. At leje saadanne Kontorer til ham i en privat Ejendom - i Skolen paa Vestergade er der nu jfr. hans hoslagte Skrivelse af 26. September d. A. ikke mere Plads til hans Kontorer - vilde vistnok medføre en Udgift af henimod 2000 Kr. aarlig

Saafrømt Byraadet er enig i Udvalgets foranførte Forslag, skal man henstille, at det tillige i Byraadet sættes under Forhandling, hvorvidt det vil være rigtig samtidig med Ombygningen af Arresthuset at foretage en Ombygning af Byraadssalen".

Mikael Johansen skulde ikke bestride, at de tilvejebragte Tegninger saa meget nette ud, men der kunde være stor Forskel paa, hvorledes et Hus saa ud paa Papiret og i Virkeligheden. Han var i hvert Tilfælde overbevist om, at noget kønt kom der ikke ud af den projekterede Ombygning. Da man besluttede at opføre det ny Thing- og Arresthus, var det Forudsætningen, at man vilde rive det gamle Arresthus ned, og han holdt paa, at man blev ved denne Beslutning, saaledes at der kunde tilvejebringes en aaben Plads bag Raadhuset. Der var ikke noget i Vejen for, at der indrettedes Detentionslokaler ude i det ny Arresthus, og det var saa meget bedre at faa dem derud, som man saa kunde slippe for at faa de berusede Personer slæbt gennem Hovedstrøget til Raadhuset. - Han var derimod ganske enig med Udvalget i, at der stærkt tiltrængtes en Ombygning af Byraadssalen.

Forholdene i denne var meget daarlige, og det burde dog være saaledes, at der var nogenlunde ordentlig Plads til Byens Borgere, naar de ønskede at overvære Raadets Forhandlinger.

Nørgaard havde ganske vist næret nogen Betænkelighed ved at opgive det gamle Arresthus som saadant, men efter de Oplysninger han havde faaet dels af Udvalget dels andetsteds fra, troede han at kunne gaa ud fra, at der ingen Udsigt var til, at Pladsen i det ny Arresthus ikke skulde slaa til i en Aarrække. Han kunde herefter maaske være tilbøjelig til at være mest stemt for helt at sløjfe den gamle Arrestbygning, men da der antagelig vilde gaa en længere Aarrække, inden man kunde magte at opføre et nyt Raadhus, medens man for det nævnte Beløb af 15000 Kr. efter de foreliggende Planer kunde naa en Ordning, der var ret tilfredsstillende, idet der kunde tilvejebringes gode Kontorer for Stadsingeniøren, der trængte til saadanne, og Bygningen i det hele vilde komme til at tage sig ganske pænt ud, forekom det ham, at man meget vel kunde forsvare den projekterede Ombygning som en mere midlertidig Foranstaltning. Det havde aldrig været en Forudsætning for Opførelsen af det ny Thing- og Arresthus, at det gamle Arresthus skulde nedrives; derimod havde man oprindeligt tænkt sig at ville anvende et Beløb af 40000 Kr. til Ombygning af det gamle Raadhus. - Forinden han kunde være med til at stemme for en Ombygning af Byraadssalen, kunde han ønske oplyst, hvad det vilde koste at ombygge denne.

J. C. Petersen vilde tilraade at følge Udvalgets Forslag. Efter de af dette indhentede Oplysninger syntes der ikke at være Grund til at frygte, at det ny Arresthus i en nær Fremtid skulde vise sig for lille. Der var derfor ingen Anledning til at bevare den gamle grimme Arrestbygning uforandret, saa meget mindre som Administrationen af 2 Arresthuse i hvert Tilfælde vilde blive uforholdsmæssig dyr. Det undrede ham ikke, at der var Medlemmer, der havde ondt ved at tænke sig, at den gamle Arrestbygning kunde faa et tiltalende Udseende, men han kunde forsikre dem om, at de kunde være ganske rolige i saa Henseende. Ved Ombygningen fik man paa en billig Maade de saa stærkt tiltrængte Kontorlokaler til Stadsingeniøren. Detentionslokaler kunde man ikke undvære ved en Politistation, og dersom man rev det gamle Arresthus ned, maatte man opføre en Tilbygning til Raadhuset til saadanne Lokaler. - Hvad Ombygningen af Byraadssalen angik, ønskede Udvalget foreløbig kun Bemyndigelse til at tilvejebringe de i saa Henseende nødvendige Planer og Overslag.

Lottrup var ikke ved de foreliggende Planer blevet rokket fra den Overbevisning, at det

mest rationelle var at sløjfe det gamle Arresthus og skaffe en aaben Plads om Raadhuset. Det hed sig nu vel, at Ombygningen kunde foretages for 15000 Kr., men inden man blev færdig med den, naaede man maaske op til det dobbelte Beløb. Han skulde blot gøre opmærksom paa, at der f. Eks. i Overslaget aldeles ikke var medtaget Udgiften til et Varmeapparat, der vilde andrage et ikke ubetydeligt Beløb.

Filténborg gik ud fra, at man ikke foreløbig vilde magte Opførelsen af et nyt Raadhus. Det forekom ham, at det var naturligt, at man, indtil det blev Tilfældet, benyttede de gamle Bygninger, og det kunde efter hans Mening meget vel ske efter de forelagte Planer. Han kunde i det hele og store slutte sig til Udvalgets Forslag, idet han kun skulde henstille, om der ikke ogsaa i den gamle Arrestbygning kunde skaffes Kontor for Bygningsinspektøren. Hvis man vilde flytte Detentionslokalerne ud i det ny Arresthus, maatte man ogsaa flytte Politistationen derud, men dette vilde sikkert være ganske upraktisk.

Vestesen fremhævede, at man ikke vedblivende kunde lade Stadsingeniøren have Kontorer i den gamle Skole paa Vestergade, hvor Pladsen var altfor indskrænket. Hertil kom, at hans Arkiv var af saa stor Værdi og af saadan Betydning for Byen, at det nødvendigvis burde opbevares i ildfaste Rum. I det gamle Arresthus kunde der skaffes Plads for Stadsingeniøren, men

danne Lokaler. - Hvad Ombygningen af Byraadssalen angik, ønskede Udvalget foreløbig kun Bemyndigelse til at tilvejebringe de i saa Henseende nødvendige Planer og Overslag.

Lottrup var ikke ved de foreliggende Planer blevet rokket fra den Overbevisning, at det mest rationelle var at sløjfe det gamle Arresthus og skaffe en aaben Plads om Raadhuset. Det hed sig nu vel, at Ombygningen kunde foretages for 15000 Kr., men inden man blev færdig med den, naaede man maaske op til det dobbelte Beløb. Han skulde blot gøre opmærksom paa, at der f. Eks. i Overslaget aldeles ikke var medtaget Udgiften til et Varmeapparat, der vilde andrage et ikke ubetydeligt Beløb.

Filténborg gik ud fra, at man ikke foreløbig vilde magte Opførelsen af et nyt Raadhus. Det forekom ham, at det var naturligt, at man, indtil det blev Tilfældet, benyttede de gamle Bygninger, og det kunde efter hans Mening meget vel ske efter de forelagte Planer. Han kunde i det hele og store slutte sig til Udvalgets Forslag, idet han kun skulde henstille, om der ikke ogsaa i den gamle Arrestbygning kunde skaffes Kontor for Bygningsinspektøren. Hvis man vilde flytte Detentionslokalerne ud i det ny Arresthus, maatte man ogsaa flytte Politistationen derud, men dette vilde sikkert være ganske upraktisk.

Vestesen fremhævede, at man ikke vedblivende kunde lade Stadsingeniøren have Kontorer i den gamle Skole paa Vestergade, hvor Pladsen var altfor indskrænket. Hertil kom, at hans Arkiv var af saa stor Værdi og af saadan Betydning for Byen, at det nødvendigvis burde opbevares i ildfaste Rum. I det gamle Arresthus kunde der skaffes Plads for Stadsingeniøren, men iøvrigt heller ikke mere. Ved at betragte de foreliggende Planer var han kommet til det Resultat, at man ved at følge dem mod en rimelig Bekostning kunde faa noget ganske net ud af den gamle Bygning og faa en fornuftig Anvendelse for den. Han skulde dog tilføje, at han betragtede den fremlagte Plan som ganske foreløbig, idet der var adskillige Detaljer i denne der maatte ændres.

Mikael Johansen vilde finde det mest naturligt, at man flyttede Stadsingeniørens Kontorer ud i det ny Thinghus. I dette stod en hel Etage ganske ubenyttet, og der kunde med ringe Bekostning indrettes de for denne nødvendige Lokaler. Stadsingeniørens Arkiv kunde saa installeres i Thingbusets Loftsetage, hvor der ogsaa var Plads nok. Hvis man endelig vilde have Detentionslokaler ved Politistationen, kunde saadanne meget let indrettes i Raadhuset Kælderetage.

J. C. Petersen betonedede, at det ikke var Meningen, at den forelagte Plan skulde betragtes som endelig. Den var nærmest at anse som et Udkast, der skulde anskueliggøre, at det overhovedet var muligt at bringe noget ud af den gamle Arrestbygning. Efter hans Mening maatte der nok kunde skaffes Plads til Kontor for Bygningsinspektøren enten i Arresthuset eller Raadhusets Stueetage. Naar der i Overslaget ikke var taget Hensyn til noget Varmeapparat, skyldtes dette, at man endnu ikke var klar over, om man overhovedet skulde have et saadant; dette ahang noget af, hvorvidt man bestemte sig til at ombygge Raadhussalen. Han nærede iøvrigt den Overbevisning, at Arkitektens Overslag, der var gennemgaaet af Haandværkere, nok skulde vise sig temmelig nøjagtigt.

Jakob Jensen vilde anbefale, at man sluttede sig til Udvalgets Forslag samt bemyndigede det til at fremkomme med Planer til Omdannelse af Byraadssalen. Det var en Nødvendighed, at man skaffede Stadsingeniøren ordentlige Kontorlokaler, og Forholdene var saaledes, at man ikke kunde vide, hvornaar man til Undervisningen kunde faa Brug for alle brugelige Lokaler i den gamle Skole, hvor han nu havde Kontor. Han vilde meget fraraade, at man - som foreslaaet af en Taler - nu vilde give sig til at disponere over Dele af den ledige Etage i det ny Thinghus.

Magnus Nielsen havde glædet sig til, at man, naar det ny Thing- og Arresthus blev taget i

Brug, skulde faa det gamle Arresthus revet ned. Selv om man nok saa meget søgte at pynte paa dette, vilde det aldrig komme til at harmonere med det gamle Raadhus, der nu engang havde sin egen Stil. Naar dette kom til at ligge frit, kunde man nok være det bekendt. Gav man sig til at restaurere det gamle Arresthus, endte det med, at dette blev en Hindring for Opførelsen af et helt nyt Raadhus, og i hvert Tilfælde var Pengene, der anvendtes til Restaurering af den gamle Bygning, smidt ud af Vinduet. I det ny Thinghus var der mere end Plads nok til Kontorer for Stadsingeniøren; der stod for Tiden en hel Etage ubenyttet; den kunde for et ringe Beløb gøres i Stand, og det Beløb der medgik hertil, var ikke spildt, selv om man senere vilde anvende den paa anden Maade. - Detentionslokaler behøvedes sikkert aldeles ikke ved Politistationen. Enten kunde de paagældende straks føres ud til det ny Arresthus, eller de kunde, hvor det kun drejede sig om Ubetydeligheder, opholde sig inde paa selve Politistationen.

Simonsen havde haft den Tro, at man var forpligtet til at tilvejebringe Detentionslokaler ved Politistationen. Var dette ikke Tilfældet, stillede Sagen sig jo noget anderledes, og han kunde derfor ønske nærmere Oplysning i saa Henseende, løvrigt kunde han ikke skønne rettere end, at der, selv om man rev det gamle Arresthus ned, ikke paa dettes Plads kunde skabes nogen køn eller rummelig "Raadhushave". Der var sikkert meget, der talte for at beholde den gamle Bygning i den projekterede ny Udstyrelse.

Nørgaard ansaa det for meget uheldigt at indrette Kontorer til Stadsingeniøren i det ny Thinghus; det vilde næppe blive saa helt billigt, og de Penge, der anvendtes hertil, var utvivlsomt ganske tabt, naar den ledige Etage en Gang skulde tages i Brug i andet Øjemed. Hvis man nedbrød Arresthuset, maatte man opføre en Bygning til Detentionslokaler, og det vilde blive baade grimt og dyrt. Detentionslokaler kunde utvivlsomt ikke undværes ved en Politistation, og adskilte man dem fra den, vilde det sikkert fordyre og vanskeliggøre Politiets Virksomhed.

Bischoff vilde støtte Udvalgets Forslag. Det tilvejebragte Overslag over den projekterede Ombygning af det gamle Arresthus var temmlig detaljeret, og skulde nok vise sig holdbart. Han troede ikke, at man kunde undgaa at have Detentionslokaler ved Politistationen.

Magnus Nielsen stillede Forslag om, at Sagen blev udsat, indtil der var fremskaffet Oplysning om, hvad det vilde koste at indrette Kontorlokaler til Stadsingeniøren i det ny Thinghus.

Mikael Johansen sluttede sig til det af den foregaaende Taler stillede Forslag.

Formanden kunde ikke vel tænke sig, at man kunde undgaa at indrette Detentionslokaler ved Politistationen, af hvilke de sikkert maatte betragtes som en Bestanddel.

Den foreliggende Indstilling vedtoges. Ud valget bemyndigedes til at tilvejebringe en Plan til Ombygning af Byraadssalen.

